3

MOVEMENTOS MIGRATORIOS GALICIA - ESPAÑA

O OBXECTIVO DESTE capítulo é a análise dos movementos migratorios que se producen entre as distintas comunidades autónomas, facendo especial fincapé nos movementos entre Galicia e o resto do Estado. O capítulo divídese en catro grandes apartados: a distribución da poboación, a distribución da ocupación, a distribución do sector empresarial e por último, a análise estatística dos movementos migratorios nos diferentes territorios de España.

O estudio da **distribución da poboación** parte da consideración da evolución da poboación nas distintas comunidades autónomas entre o padrón de maio de 1996 e xaneiro do 2000. Posteriormente, considérase a distribución da mesma segundo o seu lugar de nacemento.

A partir dos datos facilitados polos diferentes padróns municipais de habitantes, entre os aspectos máis importantes da distribución da poboación salienta, por unha banda, o descenso continuado do peso relativo da poboación galega no total estatal, e por outra, o descenso, entre 1996 e o 2000, da poboación en termos absolutos nas comunidades autónomas de Asturias, Castela León, Galicia, Estremadura e A Rioxa.

A análise da **distribución da ocupación** presenta en primeiro lugar un estudio da eficiencia das diferentes comunidades autónomas en canto á súa capacidade para incrementa-la taxa de ocupación e reduci-la taxa de desemprego dado o crecemento anual medio do valor engadido bruto entre 1996 e 2000. Considérase tamén as características do tecido productivo nas diferentes comunidades autónomas, así como a distribución da actividade, ocupación e do desemprego, para finalmente considera-la análise das demandas e ofertas de emprego.

En terceiro lugar estúdiase a **distribución do sector empresarial** tendo en conta o número de empresas e a súa distribución por sectores económicos presentados no *Directorio Central de Empresas* (Dirce) do INE.

Finalmente, a análise dos **movementos migratorios interiores** entre as diferentes comu-

CADRO 3.1.

Evolución da poboación en España 1996-00: distribución segundo CC.AA.

	1 xaneiro 2000	1 xaneiro 1999	1 xaneiro 1998	1 maio 1996	Variación 00/96
Andalucía	7.340.052	7.305.117	7.236.459	7.234.873	105.179
Aragón	1.189.909	1.186.849	1.183.234	1.187.546	2.363
Asturias	1.076.567	1.084.314	1.081.834	1.087.885	-11.318
Baleares	845.630	821.820	796.483	760.379	85.251
Canarias	1.716.276	1.672.689	1.630.015	1.606.534	109.742
Cantabria	531.159	528.478	527.137	527.437	3.722
Castela - A Mancha	1.734.261	1.726.199	1.716.152	1.712.529	21.732
Castela e León	2.479.118	2.488.062	2.484.603	2.508.496	-29.378
Cataluña	6.261.999	6.207.533	6.147.610	6.090.040	171.959
C. Valenciana	4.120.729	4.066.474	4.023.441	4.009.329	111.400
Estremadura	1.069.420	1.073.574	1.069.419	1.070.244	-824
Galicia	2.731.900	2.730.337	2.724.544	2.742.622	-10.722
Madrid	5.205.408	5.145.325	5.091.336	5.022.289	183.119
Murcia	1.149.328	1.131.128	1.115.068	1.097.249	52.079
Navarra	543.757	538.009	530.819	520.574	23.183
País Vasco	2.098.596	2.100.441	2.098.628	2.098.055	541
A Rioxa	264.178	265.178	263.644	264.941	-763
Ceuta	75.241	73.704	72.117	68.796	6.445
Melilla	66.263	56.929	60.108	59.576	6.687
Total	40.499.791	40.202.160	39.852.651	39.669.392	830.399
Galicia / España	6,75	6,79	6,84	6,91	

Fonte: *INE, Renovación do Padrón municipal de habitantes*

nidades autónomas realízase a partir da información facilitada na Encuesta de Variaciones Residenciales. O saldo migratorio interior de Galicia presenta un valor negativo nos últimos cinco anos, pasando dos –399 de 1995 ós –5.138 do ano 1999. As tres comunidades autónomas máis importantes no ano 1999 en canto ós movementos migratorios con Galicia son Canarias, Madrid e Cataluña, que acollen o 55% das emigracións interiores e o 47% das inmigracións.

Distribución da poboación

A poboación galega entre maio de 1996 e o un de xaneiro de 2000 descendeu en 10.722 habitantes, pasando dos 2.742.622 habitantes de 1996 ós 2.731.900 habitantes segundo o padrón municipal de habitantes a un de xaneiro de 2000. Ó longo da serie considerada, o **cadro 3.1.** reflicte un descenso continuado da importancia relativa da poboación galega no total estatal, que acada un 6,75% no último ano fronte ó 6,91% en maio de 1996.

Atendendo á evolución seguida polas diferentes comunidades autónomas, o devandito cadro reflicte que a poboación descende, ademais de en Galicia, noutras catro comunidades: Castela e León, con 29.378 habitantes menos; Asturias, con 11.318 persoas menos; Estremadura, con 824 persoas menos; e A Rioxa, con 763 menos.

No concernente á distribución da poboación residente en Galicia segundo o seu lugar de nacemento, o **cadro 3.2.** reflicte que, en 1999 e en termos agregados, Galicia presenta unha distribución semellante á española no que a persoas residentes nacidas en España e no estranxeiro se refire. Non obstante, ó desagrega-lo primeiro caso, aprécianse importantes diferencias:

– Dunha banda, Galicia presenta unha importancia relativa superior á media española no caso de persoas residentes e nacidas na mesma comunidade autónoma, mesma provincia e mesmo municipio de residencia. Asemade presenta un maior peso relativo no caso de persoas residentes nun municipio e nacidas en distinta provincia á de residencia.

– Pola contra, o peso relativo das persoas residentes nun concello e nacidas na mesma provincia aínda que en distinto municipio, e as nacidas en distinta comunidade á de residencia é inferior á media española.

– Comparado coas outras comunidades autónomas, pódese salientar que Galicia presenta o menor peso relativo no caso das persoas residentes nun municipio e nacidas en distinta comunidade autónoma á de residencia, cun 4,4% da poboación en 1999 fronte ós 17,8% de media estatal.

– No caso contrario, é a primeira no concernente ás persoas residentes na mesma comunidade

CADRO 3.2.

Poboación española 1999: distribución segundo CC.AA., sexo e lugar de nacemento

		Nacidos en España							Nacidos no Estranxeiro
		Total	Na mesma comunidade autónoma					Distinta Comunidade	
			Total	mesma provincia			distinta provincia		
				Total	Mesmo munic.	Distinto munic.			
		%							
España	**Ambos sexos**	96,9	79,0	75,2	50,4	24,9	3,8	17,8	3,1
	Varóns	96,9	79,7	76,1	51,5	24,7	3,6	17,1	3,1
	Mulleres	96,9	78,3	74,4	49,3	25,0	4,0	18,5	3,1
Andalucía	**Ambos sexos**	97,4	91,3	84,1	60,2	23,9	7,2	6,1	2,6
	Varóns	97,3	91,4		61,2	23,4	6,8	5,9	2,7
	Mulleres	97,4	91,1	83,6	59,3	24,3	7,6	6,3	2,6
Aragón	**Ambos sexos**	98,5	82,6	76,0	52,6	23,4	6,6	15,9	1,5
	Varóns	98,4	83,0	76,8	54,4	22,4	6,2	15,4	1,6
	Mulleres	98,6	82,2	75,3	50,9	24,4	6,9	16,4	1,4
Asturias	**Ambos sexos**	97,9	84,5	84,5	54,3	30,2	0,0	13,4	2,1
	Varóns	98,0	84,6	84,6	55,8	28,8	0,0	13,4	2,0
	Mulleres	97,9	84,5	84,5	52,9	31,6	0,0	13,4	2,1
Baleares	**Ambos sexos**	92,6	65,9	65,9	47,8	18,1	0,0	26,8	7,4
	Varóns	93,2	65,9	65,9	48,0	17,8	0,0	27,3	6,8
	Mulleres	92,1	65,9	65,9	47,5	18,3	0,0	26,2	7,9
Canarias	**Ambos sexos**	94,1	85,9	84,3	56,9	27,4	1,6	8,2	5,9
	Varóns	94,3	85,2	83,6	56,9	26,7	1,6	9,1	5,7
	Mulleres	94,0	86,6	84,9	56,9	28,1	1,7	7,4	6,0
Cantabria	**Ambos sexos**	98,3	83,6	83,6	49,1	34,6	0,0	14,6	1,7
	Varóns	98,4	84,3	84,3	50,5	33,9	0,0	14,0	1,6
	Mulleres	98,2	83,0	83,0	47,7	35,3	0,0	15,2	1,8
Castela e León	**Ambos sexos**	98,4	88,7	80,9	51,1	29,8	7,8	9,7	1,6
	Varóns	98,5	89,1	81,8	53,3	28,5	7,4	9,3	1,5
	Mulleres	98,4	88,3	80,1	48,9	31,2	8,2	10,1	1,6
Castela a Mancha	**Ambos sexos**	99,0	85,6	83,1	57,9	25,3	2,5	13,3	1,0
	Varóns	98,9	85,9	83,5	58,6	24,9	2,4	13,0	1,1
	Mulleres	99,0	85,4	82,8	57,2	25,6	2,6	13,6	1,0
Cataluña	**Ambos sexos**	96,6	68,9	64,2	38,6	25,7	4,7	27,7	3,4
	Varóns	96,5	70,0	65,5	39,6	25,9	4,5	26,5	3,5
	Mulleres	96,7	67,8	63,0	37,6	25,4	4,8	28,9	3,3
Valencia	**Ambos sexos**	95,7	74,4	72,1	48,7	23,4	2,3	21,3	4,3
	Varóns	95,6	75,2	73,0	49,5	23,4	2,2	20,4	4,4
	Mulleres	95,7	73,6	71,2	47,8	23,4	2,4	22,1	4,3
Estremadura	**Ambos sexos**	98,7	90,1	88,1	60,2	27,9	1,9	8,6	1,3
	Varóns	98,4	89,9	88,1	60,9	27,2	1,8	8,5	1,6
	Mulleres	98,9	90,2	88,2	59,6	28,6	2,1	8,7	1,1
Galicia	**Ambos sexos**	96,6	92,2	85,9	65,0	21,0	6,2	4,4	3,4
	Varóns	96,6	92,1	86,1	65,6	20,5	6,1	4,5	3,4
	Mulleres	96,5	92,2	85,8	64,4	21,4	6,4	4,3	3,5
Madrid	**Ambos sexos**	95,7	60,0	60,0	35,7	24,3	0,0	35,7	4,3
	Varóns	95,9	62,3	62,3	36,8	25,5	0,0	33,6	4,1
	Mulleres	95,5	57,9	57,9	34,7	23,1	0,0	37,7	4,5
Murcia	**Ambos sexos**	97,4	86,5	86,5	72,0	14,4	0,0	10,9	2,6
	Varóns	96,9	86,5	86,5	72,8	13,8	0,0	10,3	3,1
	Mulleres	98,0	86,4	86,4	71,3	15,1	0,0	11,5	2,0
Navarra	**Ambos sexos**	98,1	79,5	79,5	43,2	36,3	0,0	18,5	1,9
	Varóns	98,0	80,0	80,0	44,6	35,4	0,0	18,0	2,0
	Mulleres	98,1	79,0	79,0	41,9	37,2	0,0	19,0	1,9
País Vasco	**Ambos sexos**	98,6	72,8	68,9	41,0	27,9	3,8	25,8	1,4
	Varóns	98,7	73,6	70,0	42,2	27,7	3,6	25,1	1,3
	Mulleres	98,6	72,0	68,0	39,8	28,1	4,1	26,6	1,4
A Rioxa	**Ambos sexos**	98,2	77,5	77,5	51,9	25,6	0,0	20,7	1,8
	Varóns	98,1	78,0	78,0	53,9	24,1	0,0	20,1	1,9
	Mulleres	98,3	76,9	76,9	49,8	27,1	0,0	21,4	1,7
Ceuta	**Ambos sexos**	92,7	69,1	68,3	68,3	0,0	0,8	23,6	7,3
	Varóns	92,9	68,8	68,1	68,1	0,0	0,7	24,1	7,1
	Mulleres	92,4	69,3	68,4	68,4	0,0	0,9	23,1	7,6
Melilla	**Ambos sexos**	85,7	65,8	65,3	65,3	0,0	0,5	19,8	14,3
	Varóns	87,2	66,6	66,1	66,1	0,0	0,5	20,6	12,8
	Mulleres	84,1	65,1	64,5	64,5	0,0	0,6	19,1	15,9

Fonte: *INE, Padrón Municipal de Habitantes*

GRÁFICO 3.1.

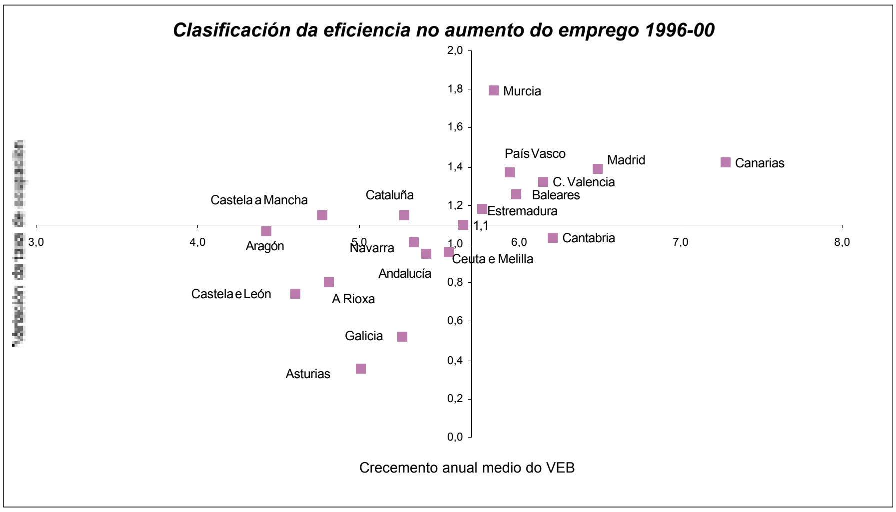

Fonte: Elaboración propia a partir de *EPA, Contabilidad Regional de España*

GRÁFICO 3.2.

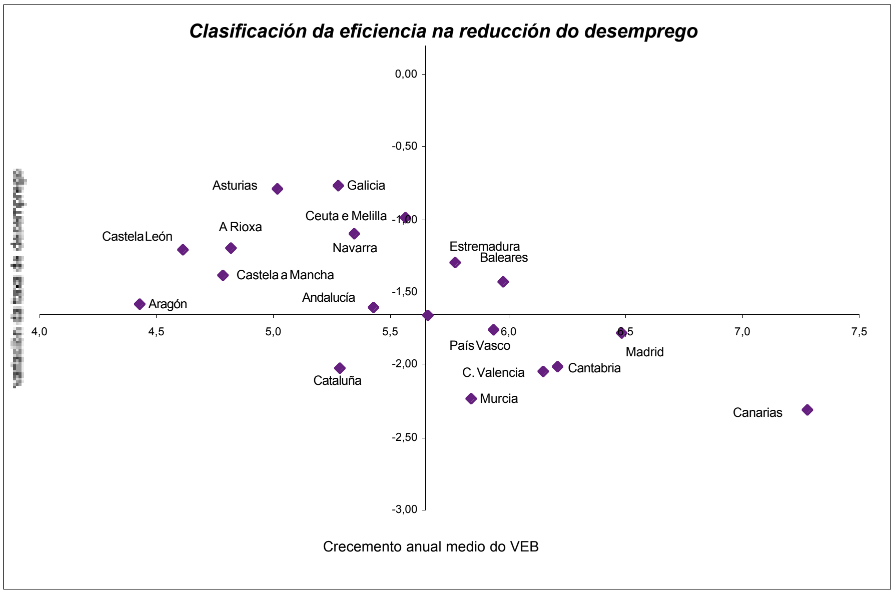

Fonte: Elaboración propia a partir de *EPA, Contabilidad Regional de España*

CADRO 3.3.

VEB e VEB per cápita a prezos básicos (prezos correntes) 1996 e 2000 (1)

	VEB		VEB ph				Variación do VEBph 00/96	Variación taxa de desemprego 00/96
	1996	2000 (2)	1996	2000 (2)	1996	2000 (2)		
	(millóns de pesetas)		*(pesetas)*		%			
Andalucía	9.545.384	12.132.198	1.319.358	1.652.876	73,7	73,5	-0,21	-7,97
Aragón	2.322.675	2.836.779	1.955.861	2.384.030	109,2	106,0	-3,26	-7,90
Asturias	1.695.433	2.120.556	1.558.467	1.969.739	87,0	87,6	0,52	-3,93
Baleares	1.644.525	2.136.016	2.162.770	2.525.946	120,8	112,3	-8,50	-7,13
Canarias	2.705.651	3.689.662	1.684.154	2.149.807	94,1	95,6	1,51	-11,52
Cantabria	879.918	1.152.901	1.668.290	2.170.538	93,2	96,5	3,31	-10,06
Castela e León	4.281.623	5.268.325	1.706.849	2.125.080	95,3	94,5	-0,86	-6,00
Castela - A Mancha	2.521.399	3.123.913	1.472.325	1.801.293	82,2	80,1	-2,16	-6,87
Cataluña	13.527.734	17.099.880	2.221.288	2.730.738	124,1	121,4	-2,67	-10,11
C. Valenciana	6.711.935	8.775.778	1.674.079	2.129.666	93,5	94,7	1,17	-10,19
Estremadura	1.229.048	1.583.628	1.148.381	1.480.829	64,1	65,8	1,69	-6,45
Galicia	3.956.023	4.999.185	1.442.424	1.829.930	80,6	81,3	0,79	-3,80
Madrid	11.903.762	15.761.516	2.370.187	3.027.912	132,4	134,6	2,23	-8,86
Murcia	1.630.899	2.107.207	1.486.353	1.833.425	83,0	81,5	-1,51	-11,13
Navarra	1.216.030	1.540.777	2.335.941	2.833.576	130,5	126,0	-4,50	-5,47
País Vasco	4.446.703	5.765.871	2.119.441	2.747.490	118,4	122,1	3,76	-8,79
A Rioxa	540.217	670.164	2.039.009	2.536.790	113,9	112,8	-1,11	-5,94
Ceuta e Melilla	198.298	253.426	1.544.714	1.790.946	86,3	79,6	-6,66	-4,89
Total	71.028.600	91.106.058	1.790.514	2.249.544	100	100	-	-8,25

(1) Para o cálculo do VEB per cápita, os datos da poboación tomados son os seguintes: para o ano 2000, a renovación do padrón a 1 de xaneiro de 2000 e para 1996, o padrón de habitantes a 1 de maio de 1996

(2) Primeira estimación

Fonte: *Elaboración propia a partir do INE, Contabilidade regional de España , EPA e Padróns Municipais de Habitantes*

autónoma á de residencia (92,2% fronte ós 79% de media estatal), a terceira se se fai referencia á residencia na mesma provincia á de nacemento, tan só superada por Estremadura e Murcia, e a segunda no caso do mesmo municipio, superada por Murcia, ademais de Ceuta e Melilla.

– No caso das persoas residentes na mesma comunidade autónoma á de nacemento aínda que en distinta provincia, Galicia presenta unha importancia relativa do 6,2%, o que a sitúa en terceiro lugar, tras Castela e León e Andalucía.

Distribución da ocupación

Os **gráficos 3.1.** e **3.2.** reflicten o grao de eficiencia das comunidades autónomas para traduci-lo seu crecemento anual medio no período 1996-00 nun incremento da taxa de ocupación e nunha reducción da súa taxa de desemprego. En relación á media española, a comunidade autónoma galega presenta un comportamento de eficiencia normal en ámbolos dous aspectos.

Atendendo á clasificación da eficiencia na reducción do desemprego, o **gráfico 3.1.** amosa que Cataluña presenta un comportamento supereficiente, ó contrario do acontecido en Baleares e Estremadura, onde o comportamento pódese cualificar como ineficiente. No caso da eficiencia no incremento da ocupación, gráfico 3.2., as comunidades que amosan un comportamento supereficiente son Cataluña e Castela A Mancha, en tanto que no caso de Cantabria, este é ineficiente.

• *Características do tecido productivo*

O ritmo de actividade económica de cada comunidade autónoma inflúe na súa capacidade para crear emprego. O **cadro 3.3.** reflicte en qué media unha reducción das disparidades autonómicas en temos de VEB por habitante no período 1996- 2000 tradúcese nunha reducción das taxas de desemprego (para o cálculo do VEBph os datos da poboación correspondentes ó ano 2000 son os do padrón municipal de habitantes renovado a 1 de xaneiro do 2000, e para o ano 1996, o do padrón a 1 de maio de 1996).

Dos datos reflectidos no devandito cadro, as comunidades do val do Ebro (Cataluña, Aragón,

CADRO 3.4.

VEB a prezos básicos (prezos correntes) 1996 e 2000: distribución segundo sector e económicos

	1996					2000 (1)					Taxa de crecemento medio anual 1996-00				
	Sector primario	Enerxía	Industria	Construcción	Servicios	Sector primario	Enerxía	Industria	Construcción	Servicios	Sector primario	Enerxía	Industria	Construcción	Servicios
	(millóns de pesetas)										%				
Andalucía	903.207	318.640	1.099.179	796.844	6.827.538	851.406	443.562	1.298.255	1.217.935	8.761.488	-1,1	7,8	3,6	10,6	5,7
Aragón	163.749	91.866	529.482	163.939	1.470.977	130.869	123.096	628.824	213.393	1.843.584	-4,0	6,8	3,8	6,0	5,1
Asturias	58.397	185.138	295.132	150.561	1.077.257	48.950	213.423	351.781	218.637	1.364.750	-3,2	3,1	3,8	9,0	5,3
Baleares	36.085	63.886	109.798	111.369	1.392.305	39.290	89.803	130.028	178.009	1.776.432	1,8	8,1	3,7	12,0	5,5
Canarias	94.504	99.312	168.268	207.117	2.249.837	88.420	138.613	195.763	401.474	2.999.342	-1,3	7,9	3,3	18,8	6,7
Cantabria	52.433	34.900	181.863	60.023	587.574	45.004	49.484	214.695	112.556	773.017	-2,8	8,4	3,6	17,5	6,3
Castela e León	456.641	257.484	758.560	329.472	2.658.899	366.176	335.307	902.941	505.471	3.349.692	-4,0	6,0	3,8	10,7	5,2
Castela - A Mancha	345.134	108.147	408.096	244.300	1.521.388	299.949	155.015	477.236	349.829	1.955.295	-2,6	8,7	3,4	8,6	5,7
Cataluña	275.065	476.617	3.656.630	922.536	8.763.802	263.760	673.078	4.274.241	1.269.667	11.239.928	-0,8	8,2	3,4	7,5	5,7
C. Valenciana	278.965	185.964	1.549.632	470.209	4.508.446	250.486	259.760	1.837.421	823.983	5.922.725	-2,0	7,9	3,7	15,0	6,3
Estremadura	133.919	73.716	85.022	143.787	844.110	170.709	103.982	98.392	191.147	1.076.890	5,5	8,2	3,1	6,6	5,5
Galicia	364.926	256.878	633.243	350.610	2.516.154	349.379	355.719	757.463	506.039	3.212.076	-0,9	7,7	3,9	8,9	5,5
Madrid	32.928	434.709	1.809.523	877.223	9.248.238	34.459	598.985	2.127.019	1.187.512	12.385.748	0,9	7,6	3,5	7,1	6,8
Murcia	156.411	69.536	267.057	139.800	1.066.442	153.449	98.514	314.187	207.457	1.410.100	-0,4	8,3	3,5	9,7	6,4
Navarra	69.619	23.239	398.404	81.985	693.744	67.028	32.699	475.771	123.871	897.345	-0,7	8,1	3,9	10,2	5,9
País Vasco	104.599	187.932	1.282.416	268.583	2.789.524	89.994	260.122	1.520.709	485.631	3.618.740	-2,8	7,7	3,7	16,2	5,9
A Rioxa	58.090	13.275	153.228	32.059	306.204	59.337	18.946	180.963	48.940	386.308	0,4	8,5	3,6	10,5	5,2
Ceuta e Melilla	679	3.845	3.367	9.948	188.769	495	5.422	4.106	14.852	237.751	-5,4	8,2	4,4	9,9	5,2
Total	3.585.351	2.885.084	13.388.900	5.360.365	48.711.208	3.309.160	3.955.530	15.789.795	8.056.403	63.211.211	-1,5	7,4	3,6	10,1	6,0
Galicia/España	10,2	8,9	4,7	6,5	5,2	10,6	9,0	4,8	6,3	5,1					

(1) Primeira estimación

Fonte: *INE, Contabilidad Regional de España, base 1995*

Navarra, A Rioxa e o País Vasco), xunto con Madrid e Baleares, sitúanse nos dous anos considerados por riba da media estatal.

Atendendo á evolución do VEB per cápita en relación á media estatal, pódense distinguir catro tipos de converxencia:

– Por unha banda, seis comunidades autónomas (Asturias, Canarias, Cantabria, C. Valenciana, Estremadura e Galicia) presentan unha evolución converxente, no senso de que melloran a súa posición respecto á media estatal.

– Aragón, Baleares, Cataluña, Navarra e A Rioxa presentan un empeoramento converxente, ó aproximarse á media estatal dende un VEBph superior á mesma.

– Pola contra, Madrid e o País Vasco, presentan unha mellora diverxente, xa que partindo dunha situación similar ás anteriores, aumentan a distancia respecto á media estatal.

– Finalmente, cinco comunidades rexistran un proceso de diverxencia negativo, xa que partindo dunha posición por debaixo da media, empeoran aínda máis a súa situación relativa. Estas comunidades autónomas son Andalucía, Castela León, Castela-A Mancha, Murcia e as cidades autónomas de Ceuta e Melilla.

Xunto ó ritmo de actividade xeral hai que ter en conta a especialización da actividade productiva. O **cadro 3.4.** amosa que os servicios e a industria (sen enerxía) son as ramas máis importantes na economía galega, superando no ano 2000 o 60% no primeiro caso e o 15% no segundo (case un 70% e un 17%, respectivamente, no caso español). Asemade o devandito cadro reflicte o elevado peso relativo do sector primario na economía galega (7% do VEB galego) en comparación coa importancia relativa na economía española (menos do 4% do VEB).

No que ás diferentes ramas de actividade se refire, as máis importantes pola súa contribución relativa ó total estatal son as de agricultura, gandería e pesca e a construcción, que aportan o 10,6% e o 6,3% do total xerado polas mesmas. Pola contra, a rama industrial e os servicios aportan o 4,8% e 5,1% do total xerado en cada unha desas ramas económicas. Comparado co ano 1996, prodúcese un aumento do peso relativo dos sectores primario e enerxético, descendendo no caso da industria, da construcción e dos servicios.

• *Distribución da ocupación e do emprego*

A taxa de actividade en Galicia acadou no ano 2000 un valor de 49,8%, unha décima e media por debaixo da media estatal. No caso dos homes, esta taxa está tamén por debaixo da media (60,3% fronte a 63,8%), mentres que no caso da taxa de actividade feminina, a galega supera á media estatal en 0,4 puntos porcentuais (40,2% e 39,8%, respectivamente). A maior taxa de actividade feminina en Galicia está determinada pola estructura productiva da comunidade, en especial, polo peso do sector primario.

Comparado coa situación do ano 1996, o **cadro 3.5.** reflicte que a comunidade galega é unha das que presenta unha menor mellora. A taxa de actividade galega experimentou unha mellora de 0,9 puntos porcentuais, fronte ó 1,7 no caso do Estado, superando tan só á mellora experimentada en Asturias (0,1 puntos), Cataluña (0,5) e Cantabria (0,7). No caso das mulleres, a mellora experimentada foi de 1,5 puntos porcentuais, e tan só supera á rexistrada en Cantabria (0,5 puntos). No caso dos homes, a taxa de actividade mellorou en 0,4 puntos, por diante de Madrid e A Rioxa (0,2) e ás tres comunidades autónomas que experimentaron un descenso da mesma.

A taxa de ocupación en Galicia, comparada co total estatal, presenta unha situación semellante á da taxa de actividade. Esta é inferior á media estatal no caso da taxa de ocupación total e na dos homes, sendo superior no caso da taxa de ocupación das mulleres. Comparado co ano 1996, a mellora experimentada en Galicia é inferior á rexistrada para o conxunto do Estado, sendo tan só superior á evolución en Cantabria no caso de ámbolos dous sexos e no caso das mulleres, e superior a Cantabria e Castela e León no caso dos homes.

No caso da taxa de paro galega, esta é superior á media española tanto no caso dos homes

CADRO 3.5.

Indicadores de emprego 2000 e variacións porcentuais respecto ó ano 1996

	2000									Variación 2000-1996								
	Taxas de actividade			Taxas de paro			Taxas de emprego			Taxas de actividade			Taxas de paro			Taxas de emprego		
	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres
España	51,3	63,8	39,8	14,1	9,7	20,5	44,1	57,6	31,6	1,7	0,6	2,8	-8,2	-7,9	-9,1	5,5	5,5	5,6
Andalucía	49,5	63,0	36,9	24,5	18,1	34,6	37,4	51,6	24,1	1,2	0,5	2,0	-8,0	-8,9	-7,0	4,8	5,9	3,7
Aragón	49,8	62,9	37,0	7,2	3,9	12,8	46,2	60,5	32,2	1,7	0,7	2,5	-7,9	-5,6	-12,2	5,3	4,1	6,4
Asturias	43,6	55,7	32,9	17,0	11,3	25,6	36,2	49,4	24,5	0,1	-1,5	1,8	-3,9	-5,8	-1,7	1,8	2,0	1,8
Baleares	56,1	67,6	45,5	6,3	4,4	9,0	52,5	64,6	41,4	2,6	3,0	2,5	-7,1	-5,5	-9,6	6,3	6,4	6,3
Canarias	54,0	66,6	42,4	13,5	9,7	19,0	46,7	60,1	34,3	3,2	2,2	4,4	-11,5	-8,3	-9,5	7,1	7,3	7,2
Cantabria	45,9	59,0	34,3	13,7	8,6	21,4	39,6	53,9	26,9	0,7	1,4	0,5	-10,1	-9,8	-10,7	5,2	6,9	4,0
Castela e León	47,2	59,5	35,6	13,9	7,9	23,4	40,7	54,8	27,3	1,1	-0,6	3,0	-6,0	-5,8	-7,5	3,7	3,0	4,8
Castela - A Mancha	48,2	63,6	33,3	12,6	7,6	21,8	42,1	58,7	26,0	3,0	2,0	4,2	-6,9	-6,7	-8,4	5,7	6,0	5,7
Cataluña	53,2	64,3	43,1	8,8	6,2	12,4	48,5	60,3	37,7	0,5	-0,4	1,5	-10,1	-9,0	-11,9	5,8	5,4	6,2
C. Valenciana	53,2	65,9	41,5	11,6	7,7	17,3	47,1	60,9	34,3	1,5	0,4	2,9	-10,2	-9,0	-12,7	6,6	6,2	7,3
Estremadura	50,1	64,2	36,7	23,6	16,3	35,6	38,2	53,7	23,6	3,9	2,6	5,0	-6,5	-8,1	-4,8	5,9	7,1	4,7
Galicia	49,8	60,3	40,2	14,8	10,4	20,7	42,4	54,0	31,9	0,9	0,4	1,5	-3,8	-4,8	-2,7	2,6	3,2	2,2
Madrid	54,7	66,6	43,6	11,7	8,2	16,6	48,3	61,1	36,4	2,6	0,2	4,5	-8,9	-8,4	-9,9	6,9	5,7	7,6
Murcia	53,1	67,9	39,1	12,8	8,8	19,3	46,3	62,0	31,5	4,0	4,9	3,3	-11,1	-8,9	-15,0	9,0	10,0	8,1
Navarra	51,5	64,7	39,0	5,9	3,3	10,0	48,5	62,6	35,1	2,5	1,0	4,3	-5,5	-4,4	-7,9	5,1	3,8	6,6
País Vasco	52,1	63,5	41,5	12,3	7,6	18,9	45,7	58,7	33,7	2,9	2,0	3,9	-8,8	-8,8	-9,4	6,9	7,2	6,7
A Rioxa	48,6	62,9	34,9	8,1	4,3	14,8	44,6	60,2	29,7	1,3	0,2	2,6	-5,9	-6,0	-6,5	4,0	3,9	4,3
Ceuta e Melilla	54,1	69,8	40,3	24,1	16,1	36,4	41,1	58,6	25,6	3,0	4,0	2,9	-4,9	-6,5	-3,2	4,8	7,6	3,0

Fonte: *Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos INE, EPA*

CADRO 3.6.

Entradas á ocupación e taxas de emprego en España 1996-00: distribución segundo CC.AA. e grandes grupos de idade

	1996						2000					
	Ocupados			Taxa de ocupación			Ocupados			Taxa de ocupación		
	16-24	25-54	>55	16-25	25-54	>55	16-24	25-54	>55	16-25	25-54	>55
		(miles de persoas)			*(puntos porcentuais)*			*(miles de persoas)*			*(puntos porcentuais)*	
España	1.561,4	9.324,4	1.510,2	25,7	60,2	14,3	1.863,7	10.945,8	1.664,2	34,7	67,7	14,7
Andalucía	260,3	1.370,9	191,1	22,4	49,9	11,4	322,3	1.634,4	212,1	29,3	56,5	11,7
Aragón	45,8	306,3	53,5	28,8	66,3	14,4	56,9	345,6	57,5	37,7	72,8	15,5
Asturias	27,3	251,2	37,2	18,3	58,3	11,0	30,3	264,0	37,2	23,0	60,4	10,7
Baleares	40,4	203,8	27,5	39,6	69,9	14,2	41,4	242,7	34,4	45,3	76,2	17,5
Canarias	74,3	365,0	53,3	26,4	56,9	16,6	80,5	464,7	66,2	33,3	65,4	18,5
Cantabria	14,7	119,2	17,0	19,1	57,6	11,0	19,7	137,6	19,9	25,8	64,7	12,5
Castela e León	77,2	589,5	110,4	21,8	61,0	14,1	86,6	667,1	106,3	26,8	68,1	13,1
Castela - A Mancha	72,9	361,3	61,6	30,5		12,2	86,6	436,0	68,7	39,8	65,3	13,2
Cataluña	293,3	1.613,6	252,3	32,6	67,0	14,5	332,9	1.852,8	290,4	45,2	75,6	15,1
C. Valenciana	185,5	952,4	155,2	30,8	60,9	15,0	220,5	1.162,3	163,8	41,3	70,1	15,0
Estremadura	38,9	204,2	33,7	26,0	52,1	10,7	44,6	254,5	37,1	30,5	59,9	12,0
Galicia	92,0	648,3	170,6	22,7	62,9	20,0	105,8	733,5	147,3	29,9	68,1	16,4
Madrid	189,8	1.319,9	201,1	22,4	63,1	16,9	246,1	1.530,8	259,8	34,2	72,0	19,0
Murcia	51,5	231,1	35,5	27,6	56,4	13,9	63,9	309,0	38,8	38,8	66,8	14,8
Navarra	21,2	146,3	22,7	28,2	69,3	15,0	24,1	168,2	25,1	37,7	76,5	15,3
País Vasco	62,6	545,5	72,7	19,8	63,5	12,6	83,0	636,0	83,6	31,6	71,5	13,8
A Rioxa	10,3	67,6	10,4	27,1	66,0	13,5	11,9	74,0	11,9	37,8	71,0	14,3
Ceuta e Melilla	3,5	28,3	4,3	16,5	53,6	16,9	6,6	32,5	4,3	28,3	57,1	16,9

	Entradas > Salidas						Salidas > entradas					
	Ocupados			Taxa de ocupación			Ocupados			Taxa de ocupación (puntos porcentuais)		
	16-24	25-54	>55	16-25	25-54	>55	16-24	25-54	>55	16-25	25-54	>55
		(miles de persoas)			*(puntos porcentuais)*			*(miles de persoas)*			*(puntos porcentuais)*	
España	302,30	1.621,39	154,01	8,96	7,52	0,44						
Andalucía	62,02	263,48	21,01	6,94	6,57	0,34						
Aragón	11,13	39,33	3,99	8,94	6,56	1,13						
Asturias	2,98	12,79		4,63	2,04				-0,02			-0,28
Baleares	0,98	38,87	6,89	5,70	6,26	3,34						
Canarias	6,23	99,72	12,91	6,88	8,47	1,97						
Cantabria	5,03	18,36	2,90	6,70	7,11	1,55						
Castela e León	9,36	77,64		5,01	7,10				-4,10			-1,04
Castela - A Mancha	13,69	74,72	7,13	9,34	65,27	0,99						
Cataluña	39,60	239,22	38,15	12,60	8,66	0,65						
C. Valenciana	35,00	209,93	8,55	10,46	9,20							-0,06
Estremadura	5,75	50,27	3,35	4,49	7,83	1,33						
Galicia	13,79	85,23		7,16	5,20				-23,35			-3,57
Madrid	56,31	210,92	58,67	11,73	8,91	2,15						
Murcia	12,43	77,87	3,33	11,24	10,41	0,91						
Navarra	2,94	21,91	2,35	9,44	7,13	0,29						
País Vasco	20,40	90,46	10,88	11,84	7,99	1,25						
A Rioxa	1,63	6,37	1,53	10,72	5,05	0,78						
Ceuta e Melilla	3,05	4,22	0,05	11,86	3,49							-0,04

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos INE

CADRO 3.7.

Nivel de formación acadado dos ocupados nas CC.AA. 2000

	Total	Analfabetos	Educación primaria	Educación secundaria. Primeira etapa e formación e inserción laboral correspondente	Educación secundaria. Segunda etapa e formación e inserción laboral correspondente	Formación e inserción laboral con título de secundaria (2ª etapa)	Educación superior, agás doutoramento	Doutoramento
España	100	0,5	26,3	26,9	18,9	0,1	27,0	0,4
Andalucía	100	0,9	31,7	26,5	16,4	0,1	24,1	0,3
Aragón	100	0,1	28,0	24,1	19,3	0,0	28,0	0,5
Asturias	100	0,0	29,7	23,9	18,7	0,4	26,9	0,4
Baleares	100	0,4	25,6	34,7	19,9	0,1	19,3	0,0
Canarias	100	1,3	33,9	22,6	19,9	0,1	21,6	0,5
Cantabria	100	0,0	23,4	28,8	20,7	0,0	26,9	0,3
Castela e León	100	0,1	30,5	23,5	18,6	0,1	26,9	0,3
Castela-A Mancha	100	1,1	31,7	32,5	14,8	0,1	19,6	0,2
Cataluña	100	0,3	23,0	26,2	22,2	0,0	27,9	0,3
C. Valenciana	100	0,4	20,1	38,2	0,0	0,1	23,4	0,4
Estremadura	100	0,9	33,3	29,1	15,3	0,2	21,0	0,1
Galicia	100	0,3	34,5	29,6	14,6	0,0	20,6	0,3
Madrid	100	0,1	20,1	21,2	22,1	0,0	35,8	0,7
Murcia	100	1,1	27,1	30,5	16,9	0,0	24,1	0,4
Navarra	100	0,1	22,8	24,7	17,5	0,2	34,4	0,5
País Vasco	100	0,3	21,8	18,8	19,3	0,1	39,4	0,4
A Rioxa	100	0,0	31,0	23,8	18,7	0,1	26,1	0,2
Ceuta e Melilla	100	1,6	17,5	30,9	22,4	0,0	27,6	0,2

Fonte: *INE, Encuesta de Población Activa*

CADRO 3.8.

Nivel de formación acadado dos parados nas CC.AA. 2000

	Total	Analfabetos	Educación primaria	Educación secundaria. Primeira etapa e formación e inserción laboral correspondente	Educación secundaria. Segunda etapa e formación e inserción laboral correspondente	Formación e inserción laboral con título de secundaria (2ª etapa)	Educación superior, agás doutoramento	Doutoramento
España	100	1,1	27,3	30,7	19,1	0,1	21,7	0,1
Andalucía	100	2,1	35,5	30,2	15,5	0,0	16,5	0,1
Aragón	100	0,3	20,1	23,1	24,5	0,0	32,0	0,0
Asturias	100	0,0	20,9	23,2	25,3	0,7	29,6	0,0
Baleares	100	0,5	22,8	41,4	19,1	0,0	15,8	0,0
Canarias	100	0,8	34,7	27,1	20,9	0,2	16,1	0,1
Cantabria	100	0,0	15,7	32,0	24,9	0,0	27,8	0,0
Castela e León	100	0,3	21,2	24,7	21,9	0,1	31,7	0,1
Castela-A Mancha	100	2,5	29,7	32,4	16,9	0,0	18,6	0,0
Cataluña	100	0,7	23,8	34,8	21,4	0,0	19,2	0,0
C. Valenciana	100	1,8	18,4	38,4	0,0	0,0	20,0	0,0
Estremadura	100	1,5	41,3	32,0	14,1	0,0	11,1	0,0
Galicia	100	0,1	26,2	30,7	19,3	0,1	23,6	0,1
Madrid	100	0,3	19,7	30,4	21,9	0,0	27,6	0,2
Murcia	100	0,5	22,8	31,9	20,3	0,0	24,6	0,0
Navarra	100	0,0	17,6	16,9	24,3	0,0	41,9	0,0
País Vasco	100	0,0	19,2	24,8	18,9	0,1	36,9	0,1
A Rioxa	100	0,0	18,4	21,8	21,8	0,0	36,8	0,0
Ceuta e Melilla	100	2,2	25,4	38,4	19,6	0,0	14,5	0,0

Fonte: *INE, Encuesta de Población Activa*

como no das mulleres. Galicia non só é unhas das que presenta unha maior taxa de desemprego (Andalucía, Asturias e Estremadura presentan taxas superiores) senón que é a que presenta a menor reducción da taxa de paro respecto ó ano 1996. No caso dos homes, a reducción en Galicia (-4,8 puntos porcentuais) é mellor á rexistrada en Navarra (-4,4 puntos) e no caso das mulleres, a reducción en Galicia tan só é superior á de Asturias (2,7 e 1,7 puntos, respectivamente).

Atendendo á mobilidade en relación á actividade, o **cadro 3.6.** reflicte as entradas á ocupación e taxas de emprego no período 1996-00. No grupo de idade comprendido entre 16 e 24 anos, a taxa de ocupación galega mellorou un total de 7,2 puntos porcentuais neses cinco anos, case dous puntos inferior á media estatal (9,0 puntos). Comparado coas outras comunidades autónomas, a mellora experimentada en Galicia é superior á rexistrada en Estremadura (4,5), Asturias (4,6), Castela e León (5,0), Baleares (5,7), Cantabria (6,7) e Andalucía e Canarias (6,9 puntos porcentuais).

A taxa de ocupación das persoas ocupadas con idades comprendidas entre 25 e 54 anos

medrou entre 1996 e 2000 5,2 puntos porcentuais, sendo este crecemento 2,3 puntos inferior ó crecemento medio español. Comparado coas outras comunidades autónomas, o crecemento medio galego tan só supera ó de Asturias (2,0 puntos porcentuais) e Ceuta e Melilla (3,5 puntos).

Salienta o descenso do número de ocupados con máis de 55 anos en Galicia (23,4 miles de persoas) entre 1996 e 2000, en Castela e León (4,1 miles de ocupados) e en Asturias, que acada unha cifra practicamente igual á de 1996. A taxa de ocupación deste colectivo descendeu en Galicia 3,6 puntos porcentuais, sendo o descenso en Castela e León de 1,0 puntos e en Asturias de 0,3 puntos porcentuais. En Valencia e Ceuta e Melilla a taxa de ocupación é similar á de 1996.

Finalmente, no concernente á análise da situación da cualificación profesional, os **cadros 3.7.** e **3.8.** amosan a relación da poboación ocupada e desempregada coa situación do mercado de traballo nas diferentes comunidades autónomas segundo o seu nivel de estudios.

No ano 2000, as comunidades autónomas de Galicia, Canarias e Estremadura foron as que presentaron unha maior porcentaxe de persoas ocupadas con educación primaria (en torno ó 34% da súa poboación ocupada), sendo o País Vasco, Madrid e Navarra, con porcentaxes superiores ó 35%, as que presentan as maiores porcentaxes no caso dos ocupados con educación superior.

No caso da poboación parada, o **cadro 3.8.** reflicte que as comunidades con maior porcentaxe de persoas desempregadas cunha formación de estudios primarios coincide na súa maioría coas comunidades con maiores taxas de desemprego. As comunidades que presentan unha maior porcentaxe son Estremadura (41,3%), Andalucía (35,5%), Canarias (34,4%), Castela-A Mancha (29,7%) e Galicia (26,2%).

Pola contra, as comunidades autónomas onde a porcentaxe de persoas desempregadas cun nivel de formación de educación superior (agás doutoramento) é maior son Navarra, co 42%, e País Vasco e a Rioxa, co 37%.

• *Oferta e demanda de traballo*

No concernente á oferta de traballo en Galicia, o **cadro 3.9.** amosa a demanda de emprego inscrita nos servicios públicos de emprego e o paro rexistrado no ano 2000 así como o seu crecemento anual medio no período 1996-00.

O número de demandas pendentes rexistradas no ano 2000 nas oficinas de emprego ascendeu en Galicia a 135.335 persoas, o que representa o 8,7% do total estatal. A taxa de paro foi no ano 2000 dous puntos e medio superior á rexistrada no conxunto do Estado (11,7% fronte ó 9,2%, respectivamente) o que converte a Galicia na quinta comunidade autónoma coa taxa de paro rexistrado máis elevada, por detrás de Asturias (13,6%), Canarias (12,6%), Andalucía (12,3%) e Estremadura (12,2%). Comparado co ano 1996, en Galicia a diverxencia coa taxa media española medrou pasando de 1,4 puntos en 1996 ós 2,5 puntos de diferencia no 2000. En 1996 a taxa de desemprego en Galicia foi de 15,7% mentres que en España foi do 14,3%.

O número de altas está directamente relacionado coa importancia da poboación en idade de traballar, como indica que as cinco primeiras comunidades en termos de altas de demanda de emprego son Andalucía, Cataluña, Madrid, C. Valenciana e Galicia. Esta última rexistra un total de 877.259 altas, o que representa o 5,4% do total de altas estatais, sendo o seu crecemento anual medio no período 1996-00 do 9%.

No ano 2000, o número de baixas foi de 882.019 persoas, un 5,4% das rexistradas no conxunto do Estado, sendo a quinta comunidade en número de baixas por detrás das mesmas comunidades autónomas que no caso das altas. Do total das baixas, en Galicia o 76,7% foron colocacións comunicadas polos SPE pero xestionadas á marxe dos mesmos, mentres que tan só un 3,5% correspondeu a colocacións xestionadas polos SPE. No conxunto do Estado, estas porcentaxes foron do 67,9% e do 13,2%, respectivamente.

Os **anexos 14** a **18** reflicten unha desagregación das altas e baixas de demandas de emprego

CADRO 3.9.

Demandas de emprego inscritas nos servicios públicos de emprego e paro rexistrado nas CC.AA. 1996-00

	2000							
	Altas	Paro rexistrado (1)	Baixas					
			Total	Colocación xestionada	Colocación comunicada	Non renovación da demanda	Traslado de demanda	Outras causas
Andalucía	3.975.569	353,7	3.994.540	480.113	2.638.883	691.900	31.945	151.699
Aragón	432.037	34,5	435.709	79.249	292.015	47.976	3.885	12.584
Asturias	336.325	54,3	342.334	39.455	227.004	58.610	3.746	13.519
Baleares	411.490	21,3	410.409	13.320	309.757	44.373	4.109	38.850
Canarias	708.813	89,1	714.793	45.981	523.494	109.380	7.742	28.196
Cantabria	180.335	19,9	182.682	28.231	121.234	22.375	1.185	9.657
Castela-A Mancha	527.810	72,1	531.586	79.298	342.836	85.467	4.485	19.500
Castela e León	736.796	100,5	745.219	111.919	474.751	117.450	11.022	30.077
Cataluña	2.383.195	166,0	2.396.920	391.311	1.671.599	233.948	16.620	83.442
Comunidade Valenciana	1.593.612	132,7	1.630.950	223.386	1.079.349	226.162	10.018	92.035
Estremadura	532.362	53,9	533.507	118.924	311.079	85.534	3.919	14.051
Galicia	877.259	135,3	882.019	30.737	676.367	146.818	9.513	18.584
Madrid	2.008.274	178,7	2.036.961	312.089	1.385.954	285.007	15.550	38.361
Murcia	473.773	35,8	474.538	57.878	345.022	54.929	1.964	14.745
Navarra	229.168	17,3	228.794	29.859	143.685	35.852	1.894	17.504
País Vasco	789.457	77,7	802.379	113.870	562.602	98.935	4.681	22.291
A Rioxa	99.811	7,7	100.397	16.181	68.519	11.575	630	3.492
Ceuta	20.965	3,4	20.429	2.192	11.006	5.628	232	1.371
Melilla	18.263	3,6	17.977	1.118	10.787	5.517	329	226
Total	16.335.314	1.557,5	16.482.143	2.175.111	11.195.943	2.367.436	133.469	610.184

	Taxa de crecemento medio 1996 - 2000							
	Altas	Paro rexistrado	Baixas					
			Total	Colocación xestionada	Colocación comunicada	Non renovación da demanda	Traslado de demanda	Outras causas
Andalucía	7,9	-5,2	7,3	9,1	11,0	-1,7	2,6	6,0
Aragón	10,2	-7,5	9,8	14,2	16,1	-5,4	-8,4	1,5
Asturias	8,3	-5,0	8,2	11,7	13,5	-2,4	-0,1	2,5
Baleares	9,5	-5,8	8,8	-6,6	13,9	-5,7	3,7	26,0
Canarias	8,8	-5,0	8,6	-2,1	15,7	-1,3	1,4	-1,1
Cantabria	8,9	-6,2	8,8	9,5	15,2	-4,2	-0,3	0,6
Castela-A Mancha	5,5	-4,9	5,4	5,6	10,5	-3,5	1,3	-4,0
Castela e León	7,7	-4,0	7,2	10,9	11,9	-2,8	2,9	-0,6
Cataluña	9,3	-8,2	8,8	15,5	12,3	-6,2	-0,2	12,9
Comunidade Valenciana	7,9	-9,3	7,6	15,4	13,5	-5,9	-5,5	4,0
Estremadura	4,9	-4,2	4,5	9,9	6,0	-2,3	1,8	-2,4
Galicia	9,0	-4,6	8,4	-11,1	19,5	-2,6	-8,0	-5,3
Madrid	11,2	-7,3	11,1	24,0	16,1	-3,3	-3,9	-0,7
Murcia	12,0	-7,0	11,2	10,3	17,4	-4,2	-0,5	9,0
Navarra	10,1	-5,8	9,6	5,2	13,9	0,3	3,3	18,3
País Vasco	8,7	-7,0	8,4	14,1	14,7	-5,7	-15,0	7,7
Rioxa, A	10,6	-6,1	10,0	21,7	14,0	-4,9	0,9	4,3
Ceuta	10,1	-3,4	8,6	8,5	19,4	-2,7	-2,1	51,6
Melilla	5,2	-1,1	4,3	12,9	10,2	-2,8	3,8	-4,7
Total	8,7	-6,3	8,2	11,0	13,2	-3,5	-3,0	4,4

(1) en miles

Fonte: *INE e INEM*

inscritas en función do nivel de estudios como a nivel sectorial. Pódese salientar, por unha banda, o reducido peso relativo das altas e baixas de demanda de persoas con estudios primarios, que representan o 1,8% das mesmas no conxunto do Estado. Por outra, o sector primario é o que recibe o menor número de altas e baixas, representando menos do 2% do total de demandas españolas neste sector, en tanto que o sector industrial acolle en torno ó 7,5% das altas e baixas rexistradas neste sector a nivel estatal.

Respecto a demanda de traballo nas diferentes comunidades autónomas, o **cadro 3.10.** reflicte que no ano 2000 o número total de altas de postos de traballo ofrecidos en España para xestión dos servicios públicos de emprego foi de 2.648.670, dos que un 1,3% (34.402 altas) corresponderon a Galicia. Comparado coas outras comunidades autónomas, o número de altas de postos de traballo ofrecidos en Galicia supera tan só ó número de altas rexistrado en A Rioxa, Baleares e Cantabria, ademais de Ceuta e Melilla.

CADRO 3.10.

Postos de traballo ofrecidos para xestión dos servicios públicos de emprego nas CC.AA. 1996-00

2000

	Altas	Baixas			Ofertas pendentes	
		total	colocación	outras causas		%
Andalucía	498.257	494.602	483.581	11.021	3.655	0,7
Aragón	82.364	82.131	80.539	1.592	233	0,3
Asturias	43.938	43.763	42.605	1.158	175	0,4
Baleares	19.878	19.821	18.573	1.248	57	0,3
Canarias	55.844	55.551	51.750	3.801	293	0,5
Cantabria	28.350	28.261	27.967	294	89	0,3
Castela A Mancha	83.069	82.961	80.270	2.691	108	0,1
Castela e León	112.859	112.348	109.699	2.649	511	0,5
Cataluña	708.479	697.752	471.124	226.628	10.727	1,5
C. Valenciana	251.973	254.477	233.875	20.602	- 2.504	-1,0
Estremadura	124.239	122.150	116.413	5.737	2.089	1,7
Galicia	34.402	33.884	31.790	2.094	518	1,5
Madrid	359.756	355.259	344.227	11.032	4.497	1,3
Murcia	68.848	68.802	67.240	1.562	46	0,1
Navarra	34.933	35.102	33.761	1.341	- 169	-0,5
País Vasco	121.036	120.675	118.824	1.851	361	0,3
A Rioxa	17.036	17.009	16.516	493	27	0,2
Ceuta	2.438	2.428	2.401	27	10	0,4
Melilla	971	1.044	1.015	29	- 73	-7,5
España	2.648.670	2.628.020	2.332.170	295.850	20.650	0,8
Galicia / España	1,3	1,3	1,4	0,7	2,5	

crecemento anual medio 1996-00

	Altas	Baixas			Ofertas pendentes
		total	colocación	outras causas	
Andalucía	8,0	7,3	8,2	-8,9	31,1
Aragón	13,3	13,1	12,9	27,1	47,3
Asturias	13,4	13,0	12,9	16,0	34,4
Baleares	-3,3	-3,4	-4,1	29,1	65,6
Canarias	-1,8	-1,7	-2,1	7,5	-10,2
Cantabria	8,5	8,4	8,3	20,8	73,9
Castela A Mancha	5,3	5,3	5,0	21,4	-11,3
Castela e León	9,5	9,5	9,4	14,7	52,5
Cataluña	36,9	35,9	18,8	638,9	530,8
C. Valenciana	15,8	16,2	13,9	143,4	-192,7
Estremadura	8,4	7,9	8,4	-0,3	281,1
Galicia	-10,7	-10,9	-11,2	-0,4	45,1
Madrid	23,8	23,9	23,4	45,0	17,5
Murcia	11,5	11,4	11,4	9,2	38,0
Navarra	8,2	8,4	7,8	41,9	
País Vasco	14,2	13,9	14,0	11,0	37,4
A Rioxa	15,6	15,4	19,7	-12,3	38,6
Ceuta	6,2	6,7	7,5	-12,8	-15,1
Melilla	4,1	6,0	5,4	125,0	-1.480,0
España	14,3	13,9	11,1	93,5	105,1

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos INEM

Respecto ó número de baixas de postos de traballo ofrecidos no ano 2000, das 33.884 baixas, o 1,3% do total estatal, o 93,8% das mesmas (31.790 baixas) correspondeu ás baixas por colocación, sendo esta porcentaxe de 88,7% no conxunto do Estado. Comparado coas outras comunidades autónomas, Galicia é a terceira con menor número de baixas de postos de traballo ofrecidos, por diante de Baleares, Cantabria e A Rioxa.

No período 1996-00 Galicia rexistrou un descenso anual medio en torno ó 11% no que ó número total de baixas e as baixas por colocación se refire. Ó igual que no caso das altas, Baleares, Canarias e Galicia son as tres comunidades autónomas que presentan un descenso anual medio no período considerado.

A diferencia entre as altas e baixas amosa o número de ofertas pendentes rexistradas nos servicios públicos de emprego (SPE). En Galicia, estas "vacantes" ascenderon no ano 2000 a 518 (o 2,5% do total de vacantes no conxunto de Estado).

Atendendo á distribución sectorial, os **anexos 19** a **23** reflicten que, tanto para Galicia como

CADRO 3.11.

Empresas activas en España 1998-00: distribución segundo CC.AA. e sector económico

	2000					1999					1998				
	Total	Industria	Construcción	Comercio	Resto de servicios	Total	Industria	Construcción	Comercio	Resto de servicios	Total	Industria	Construcción	Comercio	Resto de servicios
España	2.645.317	244.262	314.705	796.690	1.289.660	2.595.392	240.215	292.395	790.920	1.271.862	2.518.801	237.782	271.616	786.384	1.223.019
Andalucía	384.086	30.860	34.174	134.492	184.560	376.646	29.910	31.309	132.832	182.595	359.426	28.789	28.132	129.005	173.500
Aragón	80.586	8.403	11.005	23.103	38.075	75.803	7.695	10.406	21.947	35.755	78.476	8.366	9.851	23.459	36.800
Asturias	65.301	4.572	7.794	20.279	32.656	63.133	4.402	7.239	19.588	31.904	46.612	3.360	4.720	14.464	24.068
Baleares	71.424	5.327	11.456	18.552	36.089	69.574	5.243	10.434	18.543	35.354	67.132	5.170	9.443	18.618	33.901
Canarias	108.619	6.128	11.198	34.463	56.830	105.232	6.026	9.808	33.743	55.655	100.008	5.891	8.378	33.040	52.699
Cantabria	32.288	2.354	4.207	9.411	16.316	32.449	2.380	4.010	9.590	16.469	31.447	2.343	3.787	9.527	15.790
Castela e León	147.775	12.839	21.750	45.799	67.387	148.440	12.760	20.947	46.412	68.321	143.953	12.542	19.786	45.943	65.682
Castela A Mancha	100.804	12.634	15.354	33.010	39.806	99.423	12.398	14.438	32.845	39.742	98.147	12.271	13.679	33.388	38.809
Cataluña	494.153	54.164	60.910	138.906		492.546	55.036	57.641	141.590	238.279	489.656	55.563	54.893	144.269	234.931
C. Valenciana	281.932	31.263	31.834	88.702	130.133	276.032	30.800	29.073	88.086	128.073	266.763	30.038	26.977	86.900	122.848
Estremadura	47.765	4.129	5.619	16.900	21.117	48.305	4.097	5.530	17.069	21.609	46.501	4.127	5.196	16.819	20.359
Galicia	167.732	14.838	21.626	53.732	77.536	166.072	14.532	20.848	53.482	77.210	157.045	14.002	19.618	52.041	71.384
Madrid	377.785	26.937	40.974	94.386	215.488	365.083	25.803	36.797	91.442	211.041	357.833	25.767	34.931	91.857	205.278
Murcia	69.865	7.145	8.617	23.337	30.766	68.131	6.965	7.741	23.160	30.265	65.523	6.865	6.977	22.839	28.842
Navarra	36.606	3.752	5.396	10.086	17.372	32.818	3.421	4.679	9.241	15.477	38.294	3.973	5.537	11.849	16.935
País Vasco	152.722	15.885	19.875	42.308	74.654	150.163	15.772	18.711	42.137	73.543	146.928	15.707	17.111	43.217	70.893
A Rioxa	18.985	2.868	2.454	5.831	7.832	18.716	2.815	2.328	5.809	7.764	18.398	2.843	2.195	5.787	7.573
Ceuta e Melilla	6.889	164	462	3.393	2.870	6.826	160	456	3.404	2.806	6.659	165	405	3.362	2.727
Galicia/España	6,34	6,07	6,87	6,74	6,01	6,40	6,05	7,13	6,76	6,07	6,23	5,89	7,22	6,62	5,84

Fonte: *Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos INE, Dirce*

CADRO 3.12.

Migracións interiores 1990-99: saldo migratorio interior segundo CC.AA.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Andalucía	1.642	3.946	2.441	4.277	2.327	- 2.964	-3.317	- 4.317	-7.506	- 7.995
Aragón	568	443	572	536	445	290	- 347	- 280	- 486	- 633
Asturias	- 551	59	- 118	- 179	- 1.189	- 1.040	- 430	- 923	-2.305	- 2.094
Baleares	1.236	494	618	- 379	2.073	4.749	3.953	5.845	9.979	10.931
Canarias	-1.528	838	2.656	2.861	5.276	6.882	7.676	10.351	8.945	8.271
Cantabria	52	162	129	501	879	766	325	735	1.275	1.626
Castela - A Mancha	-1.710	1.674	3.116	3.829	5.336	5.417	1.828	2.729	2.210	3.054
Castela e León	-8.718	-3.611	-4.830	-3.169	- 1.263	- 3.068	-2.786	- 4.172	-4.608	- 5.808
Cataluña	2.255	-3.379	-4.525	-6.216	- 7.275	- 3.468	-1.136	- 3.286	-2.896	- 1.737
Comunidade Valenciana	7.637	2.671	3.388	4.431	5.628	7.440	5.634	7.389	8.364	10.489
Estremadura	-4.527	- 876	- 439		1.359	- 447	4	- 550	-2.028	- 2.242
Galicia	-1.208	- 166	607	1.110	752	- 399	-1.676	- 2.138	-3.574	- 5.138
Madrid	8.899	- 284	- 829	-6.362	-11.324	- 10.671	-8.084	- 9.183	-7.424	- 8.420
Murcia	1.177	1.613	1.797	2.027	1.422	820	1.232	1.390	1.933	1.865
Navarra	843	901	1.015	982	1.517	1.300	651	741	1.259	1.391
País Vasco	-6.553	-4.759	-5.907	-5.299	- 6.399	- 5.746	-4.310	- 4.290	-4.591	- 5.139
A Rioxa	537	95	- 297	- 271	204	181	304	377	573	1.058
Ceuta	- 118	58	364	14	-	- 395	- 204	- 202	419	337
Melilla	67	121	242	282	232	353	683	- 216	461	184

Fuente: *INE, Estadística de Variaciones Residenciales*

para o conxunto do Estado, aproximadamente o 70% das altas e baixas de postos de traballo ofrecidos para xestión dos SPE rexístranse no sector servicios. Na distribución porcentual entre os outros tres sectores aprécianse diferencias importantes. Así, o sector primario en Galicia acolle en torno ó 1% das altas e baixas, fonte ó 8% no conxunto do Estado. Nos sectores industriais e construcción, estas porcentaxes son do 12,4% e do 16,7% en Galicia fronte ó 8,3% e 11,4% en España.

Distribución do sector empresarial

O Dirce sinala que o número total de empresas con sede en Galicia ascendeu no ano 2000 a 167.732, das que o 78,3% (131.268 empresas) pertencen ó sector servicios, o 12,9% ó sector da construcción (21.626) e un 8,9% (14.838) ó sector industrial. Comparado cos anos anteriores, o **cadro 3.11.** reflicte un crecemento continuo do número de empresas en termos absolutos ó longo dos tres anos considerados.

Comparado co total estatal, Galicia presenta un lixeiro incremento do peso relativo do número de empresas galegas entre 1998 e o 2000, áinda que entre 1999 e o 2000 esta importancia relativa permanece practicamente constante. Esta mesma tendencia preséntase no caso dos diferentes sectores económicos, agás no caso da construcción, que rexistra un descenso nos tres anos considerados.

Movementos migratorios interiores

O saldo migratorio interior de Galicia presenta un valor negativo nos últimos cinco anos, pasando de –399 en 1995 a –5.138 no ano 1999. Ó longo da década dos 90, o saldo migratorio interior foi positivo entre 1992 e 1994, sendo o valor máis alto en 1993, con 1.110.

Atendendo ás migracións interiores segundo comunidade autónoma de procedencia e de destino, o **cadro 3.13.** reflicte que no ano 1999 producíronse un total de 60.467 emigracións, das que 44.587 tiveron lugar dentro da comunidade autónoma galega. Das 15.880 emigracións restantes, a comunidade canaria é a que recibe o maior número de emigrantes, con 4.843, seguida de Madrid e Cataluña, con 2.221 e 1.632, respectivamente. Entre as tres comunidades autónomas acollen o 54,8% do total destes movementos migratorios de Galicia cara ó resto do Estado.

Atendendo á evolución das emigracións interiores ó longo dos últimos cinco anos, o devandito cadro reflicte que o crecemento medio anual máis importante é o rexistrado en Canarias, con 488 migracións anuais máis (un 20,3% anual), aínda

CADRO 3.13.

Migracións clasificadas segundo comunidade autónoma de procedencia e comunidade autónoma de destino 1999

1999

	Total procedencia	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela-A Mancha	Castela e León	Cataluña	C. Valenciana	Estremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	País Vasco	A Rioxa	Ceuta	Melilla
España	1.006.127	148.815	19.384	18.585	36.305	59.947	15.477	41.818	56.699	196.683	103.856	19.627	55.329	138.970	22.372	15.917	44.213	7.221	2.449	2.460
Andalucía	156.810	111.148	695	323	7.476	6.679	260	1.573	1.000	7.102	5.367	1.440	724	6.007	2.885	499	704	207	1.601	1.120
Aragón	20.017	631	11.084	76	324	304	98	324	520	2.539	1.332	122	189	1.041	134	591	344	284	37	43
Asturias	20.679	455	93	12.737	311	929	441	133	1.500	498	734	137	907	1.198	100	119	274	67	15	31
Baleares	25.374	2.844	169	141	16.038	462	68	373	286	1.580	1.179	386	314	899	322	46	195	24	23	25
Canarias	51.676	3.993	251	359	667	37.563	211	439	811	1.042	975	280	1.637	2.285	225	111	508	75	64	180
Cantabria	13.851	228	71	357	130	419	8.782	60	747	232	285	53	154	695	55	104	1.331	112	15	21
Castela e León	62.507	1.432	619	1.479	844	1.386	1.044	873	37.128	1.651	2.028	891	1.357	7.463	367	458	2.741	535	98	113
Castela- A Mancha	38.764	1.630	351	106	852	518	79	18.484	567	1.030	3.692	636	209	9.260	866	84	189	74	58	79
Cataluña	198.420	7.350	2.417	278	2.962	1.289	281	1.062	1.299	169.820	4.089	1.153	1.377	2.517	1.003	399	667	232	63	162
C. Valenciana	93.367	3.121	1.046		1.680	852	157	2.758	773	3.192	71.691	327	417	3.250	2.688	215	581	104	61	151
Estremadura	21.869	1.855	179	113	975	502	65	687	890	1.240	575	10.146	109	3.405	233	126	562	78	63	66
Galicia	60.467	1.090	205	868	1.048	4.843	213	218	1.289	1.632	666	138	44.587	2.221	282	142	801	85	70	69
Madrid	147.390	7.353	917	938	2.064	2.866	870	13.772	6.166	2.589	6.104	2.844	1.990	94.932	1.521	451	1.245	371	191	206
Murcia	20.507	1.895	123	30	420	284	30	637	163	760	3.095	304	139	1.031	11.283	70	77	41	35	90
Navarra	14.526	344	437	71	61	112	91	49	230	367	234	63	75	358	36	10.370	1.123	490	6	9
País Vasco	49.352	1.121	388	335	325	627	2.709	218	2.954	921	1.358	605	1.022	1.708	160	1.572	32.068	1.213	20	28
A Rioxa	6.163	170	277	31	43	45	63	53	249	163	186	34	41	269	29	536	753	3.218	-	3
Ceuta	2.112	1.151	25	19	44	59	8	46	56	118	114	34	26	269	43	7	24	5	-	64
Melilla	2.276	1.004	37	21	41	208	7	59	71	207	152	34	55	162	140	17	26	6	29	-

Crecemento medio anual 1995-99

		Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela A Mancha	Castela e León	Cataluña	C. Valenciana	Estremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	País Vasco	A Rioxa	Ceuta	Melilla
España	4,9	5,2	2,2	3,5	11,3	7,5	5,1	2,0	3,3	5,1	5,0	-0,2	3,8	5,6	5,4	2,9	4,0	7,4	29,3	6,2
Andalucía	5,9	5,5	3,1	1,0	23,1	12,7	5,0	-1,7	1,3	0,6	7,6	1,9	-2,1	2,7	12,3	2,3	0,5	7,2	34,5	1,4
Aragón	3,3	5,2	2,5	-4,3	13,8	0,0	6,5	1,9	4,6	2,8	7,5	1,0	4,9	5,8	3,9	0,0	8,2	6,4	72,5	14,4
Asturias	4,6	6,5	1,6	3,3	13,3	7,4	4,8	5,1	4,5	7,8	13,4	13,8	0,9	10,7	12,3	18,4	5,8	38,3	17,5	27,7
Baleares	7,5	13,9	11,0	8,8	7,0	1,2	10,9	7,2	5,5	7,1	6,4	11,0	9,3	7,0	7,5	-0,8	1,0	0,9	4,2	18,5
Canarias	8,2	16,5	2,2	8,6	14,4	7,1	20,2	9,8	8,4	9,1	11,8	5,1	21,0	8,7	-3,6	3,9	5,3	7,3	22,7	7,3
Cantabria	3,9	4,1	-3,7	5,3	9,2	8,3	2,2	1,1	3,9	-2,0	11,3	6,5	-2,4	4,9	14,4	12,5	20,1	33,3	55,0	120,0
Castela e León	4,1	5,9	-2,0	4,5	16,3	4,6	4,7	5,6	3,7	2,7	8,1	3,1	2,0	3,6	12,2	9,6	6,2	6,1	43,2	11,8
Castela A Mancha	3,8	4,1	4,5	-3,0	18,9	0,9	20,5	2,9	0,8	2,4	3,0	3,7	5,0	5,6	2,3	6,7	0,0	9,6	76,7	51,8
Cataluña	4,7	-0,9	0,9	-0,3	9,9	3,9	10,1	-2,4	0,4	5,4	4,6	-3,8	-2,8	7,0	1,0	0,2	2,0	6,7	11,5	6,6
C. Valenciana	4,7	3,1	4,3	-20,0	12,1	3,0	12,7	1,2	2,7	4,8	4,8	-0,1	1,2	8,4	1,5	3,5	4,4	8,9	7,7	24,4
Estremadura	1,6	4,3	7,8	13,7	11,3	5,9	8,9	-0,9	1,6	0,4	5,9	-0,6	3,4	2,9	24,4	8,3	2,3	19,0	76,9	49,5
Galicia	5,8	8,0	3,0	8,1	35,6	20,3	10,9	6,1	3,5	6,0	6,1	20,6	4,4	5,8	3,0	8,4	7,3	1,5	22,4	3,8
Madrid	4,7	2,8	3,6	1,8	10,2	5,1	9,0	1,6	2,9	6,2	3,4	-1,3	-0,2	5,9	2,4	3,1	3,6	14,2	19,8	10,3
Murcia	4,4	3,2	-3,3	-4,2	10,0	-6,0	7,3	2,7	-0,6	2,7	3,6	22,8	-5,0	1,6	5,9	16,8	5,7	3,4	4,1	-0,4
Navarra	3,1	1,4	-1,4	13,0	2,2	3,8	15,7	0,0	2,9	7,0	6,4	-3,8	-6,8	4,6	0,0	3,3	2,3	4,3	40,0	-2,0
País Vasco	3,2	-0,6	-1,2	0,1	3,6	-2,7	15,3	-3,1	0,8	6,1	5,4	-5,9	-1,0	2,8	8,8	1,3	3,6	4,0	-1,0	8,0
A Rioxa	4,2	7,4	5,3	3,0	-0,9	-9,5	0,0	15,3	-3,2	0,0	5,7	-6,4	-4,8	7,9	6,4	-2,5	1,6	8,6	-20,0	-5,0
Ceuta	10,4	11,0	-1,5	106,7	21,9	-2,1	12,0	-1,2	8,7	5,9	34,3	12,4	-7,6	11,1	17,4	15,0	8,2	0,0	0,0	35,7
Melilla	9,8	7,6	9,6	120,0	31,3	7,0	120,0	11,1	7,8	7,2	6,4	4,3	24,0	12,1	38,3	22,5	32,0	-8,0	21,4	0,0

Fonte: *INE, Estadística de variaciones residenciales*

CADRO 3.14.

Migracións interiores de Galicia e España segundo comunidade de destino e provincia galega de procedencia 1999

	1999					
	Total	**Galicia**	**A Coruña**	**Lugo**	**Ourense**	**Pontevedra**
España	1.006.127	60.409	26.804	6.002	9.996	17.607
Andalucía	148.815	1.090	602	80	86	322
Aragón	19.384	205	114	22	22	47
Asturias	18.585	868	333	304	78	153
Baleares	36.305	1.048	505	44	84	415
Canarias	59.947	4.843	2.145	202	394	2.102
Cantabria	15.477	213	109	31	25	48
Castela - A Mancha	41.818	218	84	21	47	66
Castela e León	56.699	1.289	472	178	367	272
Cataluña	196.683	1.632	518	290	409	415
Comunidade Valenciana	103.856	666	264		131	213
Estremadura	19.627	138	61	11	21	45
Galicia	55.329	44.587	20.134	4.406	7.590	12.457
A Coruña	24.847	20.686	17.736	1.010	499	1.441
Lugo	5.704	4.058	720	2.858	244	236
Ourense	8.855	7.251	340	228	5.874	809
Pontevedra	15.923	12.592	1.338	310	973	9.971
Madrid	138.970	2.221	866	257	385	713
Murcia	22.372	282	158	24	32	68
Navarra	15.917	142	46	22	31	43
País Vasco	44.213	801	317	83	231	170
A Rioxa	7.221	85	27	11	30	17
Ceuta	2.449	70	26	2	22	20
Melilla	2.460	69	23	14	11	21

	Crecemento medio anual 1995-99					
	Total	**Galicia**	**A Coruña**	**Lugo**	**Ourense**	**Pontevedra**
España	4,9	5,7	5,7	2,5	8,6	5,6
Andalucía	5,2	8,0	8,9	9,1	5,7	6,8
Aragón	2,2	3,0	20,7	-13,3	3,2	5,4
Asturias	3,5	8,1	10,1	2,9	18,0	13,6
Baleares	11,3	35,6	43,9	16,7	18,2	35,0
Canarias	7,5	20,3	28,1	30,5	31,5	12,9
Cantabria	5,1	10,9	13,5	9,5	-0,8	16,9
Castela - A Mancha	2,0	6,1	7,5	-9,8	32,2	8,1
Castela e León	3,3	3,5	-0,4	3,0	15,8	1,5
Cataluña	5,1	6,0	9,9	5,3	3,0	5,5
Comunidade Valenciana	5,0	6,1	5,0	-20,0	14,9	5,1
Estremadura	-0,2	20,6	14,9	11,4	64,0	22,9
Galicia	3,8	4,4	4,0	1,8	7,7	4,3
A Coruña	2,9	3,7	4,0	2,9	1,4	2,5
Lugo	1,9	1,8	3,0	1,3	5,8	1,5
Ourense	6,7	8,2	4,9	-0,3	9,0	7,5
Pontevedra	4,5	4,6	5,2	5,2	5,3	4,5
Madrid	5,6	5,8	6,8	5,1	5,5	5,1
Murcia	5,4	3,0	2,3	48,6	51,1	-4,4
Navarra	2,9	8,4	4,9	53,3	18,8	1,0
País Vasco	4,0	7,3	6,9	7,7	7,7	7,4
A Rioxa	7,4	1,5	-1,4	-1,7	10,0	-1,1
Ceuta	29,3	22,4	0,8		126,7	60,0
Melilla	6,2	3,8	-9,3	120,0	200,0	15,0

Fonte: *INE, Estadística de Variaciones Residenciales*

que en termos relativos, este crecemento medio é superado polo rexistrado en Baleares (35,6%), Ceuta (22,4%) e Estremadura (20,6%).

Desagregando a análise a nivel provincial, o **cadro 3.14.** reflicte que no concernente á provincia de A Coruña, as emigracións interiores máis importantes fóra da comunidade autónoma diríxense, fundamentalmente, a Canarias, con 2.145 movementos, seguida de Madrid, con 866, e Andalucía, con 602. Comparado co ano 1995, nestes cinco anos salienta, por unha banda, o crecemento medio anual rexistrado nas emigracións a Baleares (43,9%), Canarias (28,1%) e Aragón (20,7%). Por outra, dúas comunidades, Castela e León e A Rioxa, e mais Melilla presentan un descenso medio do 0,45, 1,4% e 9,3%, respectivamente.

Ó igual que na provincia de A Coruña, en Pontevedra os dous principais destinos das emigracións interiores son Canarias e Madrid, con 2.102 e 713 migracións, respectivamente, mais nesta provincia, Cataluña é o destino que lles segue en importancia, con 415 movementos migratorios en 1999. Comparado co ano 1995, do **cadro 3.14.** pódese deducir que, en termos absolu-

CADRO 3.15.

Migracións interiores 1995-99: principais provincias de destino dos galegos no resto das comunidades

1999	Madrid	Asturias	Baleares	Barcelona	As Palmas	Sta. Cruz de Tenerife	León
Galicia	2.221	868	1.048	1.194	3.781	1.062	617
A Coruña	866	333	505	325	1.657	488	209
Lugo	257	304	44	246	163	39	103
Ourense	385	78	84	316	308	86	213
Pontevedra	713	153	415	307	1.653	449	92
España	138.970	18.585	36.305	143.902	35.176	24.771	13.432
G/E %	1,6	4,7	2,9	0,8	10,7	4,3	4,6

1995	Madrid	Asturias	Baleares	Barcelona	As Palmas	Sta. Cruz de Tenerife	León	Cádiz
Galicia	1.720	618	377	904	1.781	620	554	380
A Coruña	646	221	158	237	655	237	267	232
Lugo	205	265	24	189	44	36	98	8
Ourense	302	41	44	255	108	45	113	17
Pontevedra	567	91	151	223	974	302	76	123
España	108.491	15.801	23.197	114.150	25.403	18.162	11.235	14.917
G/E %	1,6	3,9	1,6	0,8	7,0	3,4	4,9	2,5

Fonte: INE, *Estadística de Variaciones Residenciales*

tos, os crecementos medios anuais máis importantes rexístranse en Canarias (165 emigracións interiores máis), Baleares, con 53, e Madrid, con 29. Asemade, prodúcese un descenso no caso de que o destino sexa Murcia ou A Rioxa.

No caso da provincia de Lugo, o principal destino das emigracións interiores lucenses é Asturias, con 304, por diante de Cataluña e Madrid, con 290 e 257 emigracións, respectivamente. Comparado co ano 1995, salienta o crecemento anual medio, en termos absolutos, das emigracións con destino a Canarias, cunha media de 24 persoas máis cada ano. Pola contra, tres comunidades (Aragón, Castela-A Mancha e A Rioxa) presentan un descenso no total das emigracións lucenses con destino a esas comunidades.

Na provincia de Ourense, o principal destino das migración galegas á outras comunidades autónomas é Cataluña, que acolle un total de 409 emigracións interiores, seguíndolle en importancia, Canarias e Madrid con 394 e 385, respectivamente. Comparado cos datos do ano 1995, a comunidade canaria é o destino que rexistra un maior crecemento medio, con 48 ourensáns máis cada ano, seguíndolle en importancia o crecemento anual medio das emigracións con destino a Castela e León e Madrid, cunha medra media de 32 e 17 ourensáns máis. Pola contra, no período considerado, prodúcese un descenso dos movementos ourensás con destino a Cantabria.

O **cadro 3.15.** reflicte as principais provincias de destino dos galegos no resto das comunidades autónomas. No ano 1999 a provincia de destino máis importante é As Palmas, que acolle un total de 3.781 emigracións, o que representa o 10,7% do total dos movementos migratorios con destino nesa provincia. Comparado co acontecido no ano 1995, o devandito **cadro 3.15.** reflicte unha medra do peso relativo en catro das sete provincias consideradas (Asturias, Baleares, As Palmas e León), descendente tan só no caso de Santa Cruz de Tenerife.

Respecto ás inmigracións interiores, das 55.329 inmigracións que tiveron como destino concellos de Galicia en 1999, 10.742 provén doutras comunidades autónomas. No caso das inmigracións interiores, as tres comunidades máis importantes son as mesmas que no caso das emigracións interiores, aínda que neste caso, a comunidade madrileña supera á canaria. Estas tres comunidades acollen o 46,6% do total das inmigracións interiores con procedencia noutras comunidades autónomas.

CADRO 3.16.

Migracións interiores de Galicia segundo comunidade de procedencia e provincia galega de destino 1999

	Total	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
1999						
España	1.006.127	55.329	24.847	5.648	8.855	15.923
Andalucía	156.810	724	350	57	65	252
Aragón	20.017	189	74	25	40	50
Asturias	20.679	907	281	357	87	182
Baleares	25.374	314	153	18	25	118
Canarias	51.676	1.637	715	57	94	771
Cantabria	13.851	154	67	34	17	36
Castela - A Mancha	38.764	209	105	21	32	51
Castela e León	62.507	1.357	496	203	282	376
Cataluña	198.420	1.377	372	328	325	352
Comunidade Valenciana	93.367	417	161		47	153
Estremadura	21.869	109	47	4	11	47
Galicia	60.467	44.587	20.686	4.058	7.251	12.592
A Coruña	26.804	20.134	17.736	720	340	1.338
Lugo	6.060	4.406	1.010	2.858	228	310
Ourense	9.996	7.590	499	244	5.874	973
Pontevedra	17.607	12.457	1.441	236	809	9.971
Madrid	147.390	1.990	806	280	288	616
Murcia	20.507	139	74	7	11	47
Navarra	14.526	75	38	4	8	25
País Vasco	49.352	1.022	373	185	247	217
A Rioxa	6.163	41	15	9	9	8
Ceuta	2.112	26	15	1	3	7
Melilla	2.276	55	19	..	13	23
crecemento anual medio 1996-99						
	Total	**Galicia**	**A Coruña**	**Lugo**	**Ourense**	**Pontevedra**
España	4,9	3,8	2,9	1,7	6,7	4,5
Andalucía	5,9	-2,1	-4,0	1,1	11,0	-1,6
Aragón	3,3	4,9	1,1	6,3	60,0	-1,1
Asturias	4,6	0,9	-1,8	2,9	1,0	2,2
Baleares	7,5	9,3	3,4	31,4	11,3	19,3
Canarias	8,2	21,0	19,4	10,8	8,5	26,4
Cantabria	3,9	-2,4	-0,9	-1,1	2,7	-6,7
Castela - A Mancha	-5,0	5,0	10,0	6,3	2,1	-0,4
Castela e León	18,3	3,8	0,9	5,7	8,3	4,3
Cataluña	4,7	-3,8	-6,2	-1,7	-4,4	-1,5
Comunidade Valenciana	4,7	1,2	-2,8	-20,0	3,5	4,3
Estremadura	1,6	3,4	2,4	-14,3	-5,3	22,7
Galicia	5,8	4,4	3,7	1,8	8,2	4,6
A Coruña	5,7	4,0	4,0	3,0	4,9	5,2
Lugo	2,7	1,8	2,9	1,3	-0,3	5,2
Ourense	8,6	7,7	1,4	5,8	9,0	5,3
Pontevedra	5,6	4,3	2,5	1,5	7,5	4,5
Madrid	4,7	-0,2	-2,8	4,0	4,0	0,6
Murcia	4,4	-5,0	-6,9	-4,4	-5,3	-0,4
Navarra	3,1	-6,8	3,0	-13,3	-8,6	-10,9
País Vasco	3,2	-1,0	-2,8	-0,1	-0,6	1,3
A Rioxa	4,2	-4,8	-6,4	10,0	-7,1	-6,7
Ceuta	10,4	-7,6	-5,7	0,0	-11,4	-9,2
Melilla	9,8	24,0	-1,0	0,0	240,0	95,0

Fonte: *INE, Estadística de Variaciones Residenciales*

Comparado coa situación existente en 1995, nestes 5 anos hai nove comunidades que presentan un descenso destes movementos migratorios interiores con destino en Galicia: Andalucía, Cantabria, Cataluña, Madrid, Murcia, Navarra, País Vasco, A Rioxa e Ceuta. Pola contra, os movementos migratorios procedentes da comunidade canaria presentaron un crecemento anual medio do 21%.

O **cadro 3.16.** amosa as provincias galegas de destino dos movementos migratorios e as comunidades autónomas de procedencia para o ano 1999 así como a súa variación anual media no período 1995-99. No último ano rexistráronse un total de 4.161 movementos migratorios procedentes doutras comunidades autónomas con destino na provincia de A Coruña, dos que o 37% provén das comunidades de Madrid e Canarias. Comparado co ano 1995, Canarias é a comunidade que presenta o maior crecemento anual medio, cun 19,4%, en tanto que hai un total de nove comunidades (entre elas Madrid) que rexistran unha caída no total das inmigracións entre eses dous anos.

A provincia de Lugo recibiu un total de 1.646 movementos migratorios procedentes doutras comunidades autónomas, das que Asturias e Cata-

CADRO 3.17.

Migraciones interiores 1995-99: principais provincias de procedencia dos chegados a Galicia

1999

	Madrid	Asturias	Vizcaia	Barcelona	As Palmas	Sta. Cruz de Tenerife	León
Galicia	1.990	907	642	1.122	1.202	435	636
A Coruña	806	281	253	281	543	172	264
Lugo	280	357	144	299	35	22	105
Ourense	288	87	147	265	57	37	159
Pontevedra	616	182	98	277	567	204	108
España	147.390	20.679	28.688	153.999	28.712	22.964	14.799
G/E %	1,4	4,4	2,2	0,7	4,2	1,9	4,3

1995

	Madrid	Asturias	Vizcaia	Barcelona	As Palmas	Sta. Cruz de Tenerife	León	Cádiz
Galicia	2.007	868	678	1.307	555	243	591	398
A Coruña	936	309	292	394	230	133	256	239
Lugo	233	312	150	329	24	13	103	13
Ourense	240	83	147	345	48	18	138	8
Pontevedra	598	164	89	239	253	79	94	138
España	119.162	16.841	24.426	124.589	20.423	16.260	11.671	17.760
G/E %	1,7	5,2	2,8	1,0	2,7	1,5	5,1	2,2

Fonte: *INE, Estadística de Variaciones Residenciales*

luña aportan o 41,6% das mesmas. No período 1995-99, Asturias, Castela e León e Madrid son as que presentan o maior crecemento medio anual, con 9 migracións cada ano, en tanto que hai un total de 7 comunidades (Cantabria, Cataluña, Estremadura, Murcia, Navarra, País Vasco e A Rioxa) que rexistran un descenso das migracións entre 1995 e 1999.

Ourense é o destino dun total de 1.604 migracións procedentes de comunidades autónomas distintas á galega, entre as que salientan a catalana, a madrileña e a castelá leonesa, que engloban o 55,8% destes movementos migratorios. No período 1995-99 Aragón e Asturias son as que presentan o maior crecemento en termos absolutos, en tanto que 6 comunidades máis Ceuta e Melilla ven descender o número de inmigracións nese período.

Finalmente, Canarias, que presenta o maior crecemento anual medio, e Madrid son as comunidades que aportan o maior número de inmigracións con destino a esta provincia, que en conxunto representan o 41,6% do total dos movementos migratorios con este destino provenientes doutras comunidades autónomas. O devandito **cadro 3.16.** reflicte que hai un total de 7 comunidades máis Ceuta que rexistran un descenso neste tipo de migracións.

No concernente ás principais provincias de procedencia nas migracións interiores no ano 1999, o **cadro 3.17.** amosa o predominio de Madrid, seguida de As Palmas e Barcelona. Comparado co total estatal, Asturias e León, 4,4% e 4,3%, respectivamente, son as que presentan un maior peso relativo.

Tendo en conta os pesos relativos rexistrados nas provincias consideradas correspondentes ó ano 1995, o devandito **cadro 3.17.** reflicte que tan só as provincias da comunidade canaria rexistran un incremento do peso relativo no total estatal.

En relación ós movementos migratorios e o seu nivel de estudios, o **cadro 3.18.** reflicte que das 60.467 emigracións que se producen en Galicia (xa sexa dentro de Galicia ou entre Galicia e as distintas comunidades autónomas), 19.718 movementos (o 32,6%) corresponden a unha titulación de bacharel e títulos equivalentes ou superiores, en tanto que 22.731 (o 37,6% do total) corresponden a persoas cun título inferior a graduado escolar ou ben que non saben ler nin escribir. Atendendo á

CADRO 3.18.

Emigracións e inmigracións segundo provincia de procedencia e titulación académica 1999

	Total	Non saben ler nin escribir	Título inferior a graduado escolar	Graduado escolar ou equivalente	Bachaler e títulos equivalentes ou superiores	Non clasificables e non ben especificados
Emigracións	60.467	5.957	16.774	18.014	19.718	4
A Coruña	26.804	2.782	6.568	7.864	9.589	1
Lugo	6.060	551	1.793	1.738	1.975	3
Ourense	9.996	894	3.274	2.715	3.113	-
Pontevedra	17.607	1.730	5.139	5.697	5.041	-
Inmigracións	55.329	5.291	16.369	15.497	18.166	6
A Coruña	24.847	2.458	6.125	6.901	9.361	2
Lugo	5.704	462	2.009	1.571	1.659	3
Ourense	8.855	710	3.319	2.383	2.442	1
Pontevedra	15.923	1.661	4.916	4.642	4.704	-
Diferencia	-5.138	-666	-405	-2.517	-1.552	2
A Coruña	-1.957	-324	-443	-963	-228	1
Lugo	-356	-89	216	-167	-316	-
Ourense	-1.141	-184	45	-332	-671	1
Pontevedra	-1.684	-69	-223	-1.055	-337	-

Fonte: *INE, Estadística de Variaciones Residenciales*

distribución provincial, a porcentaxe máis baixa de emigracións cun título de bacharel ou título equivalente ou superior rexistrouse na provincia de Pontevedra, cun 28,6%, mentres que a porcentaxe máis elevada no caso das persoas cun nivel de estudios inferior a graduado escolar ou que non saben ler nin escribir, co 41,7%, foi a de Ourense.

No caso das inmigracións, os colectivos máis importantes son os de título de bacharel ou título equivalente ou superior e os de persoas cun nivel de estudios inferior a graduado escolar, con 18.166 e 16.369 inmigracións, respectivamente. Non obstante, atendendo á desagregación provincial, o grupo máis numeroso nas provincias de Lugo, Ourense e Pontevedra é o de persoas cun título inferior a graduado escolar.

Finalmente, a diferencia entre inmigracións e emigracións reflicte algunhas das características das persoas que saen de Galicia. A diferencia entre emigracións e inmigracións de Galicia co resto do Estado é de 5.318 persoas que saen de Galicia cara ó resto das comunidades autónomas, das que 2.517 corresponde a persoas que posúen o graduado escolar ou equivalente (o 49%) e 1.552 (30,2%) a persoas co título de bacharel e título equivalente ou superior.

O **cadro 3.18.** reflicte que nas provincias de Lugo e Ourense entran máis persoas das que saen no caso das persoas cun título inferior a graduado escolar. No caso das persoas cun nivel de estudios de bacharel o título equivalente ou superior, a provincia de Ourense é a que rexistra o maior número de saídas cara ó resto do Estado, con 617, mentres que no caso das persoas con graduado escolar ou equivalente, salientan Pontevedra, con 1.055 saídas, e A Coruña, con 963.